

Nærings- og fiskeridepartementet

Oslo, 5. oktober 2022

Høring - forslag til forskrift om forbud mot negative servitutter og eksklusive leieavtaler i dagligvaremarkedet

Departementet foreslår å forby dagligvarekjedenes bruk av klausuler i leieavtaler som hindrer dagligvarekonkurrenter fra å etablere seg i lokaler de selv ikke bruker. Formålet er å styrke konkurransen i dagligvaremarkedet. Departementet vurderer i dag konkurransen som svak. Tilbakemeldingene fra Negotias medlemmer i mat- og drikkebransjen støtter denne vurderingen. Negotia vil derfor understreke viktigheten av tiltak som raskt kan forbedre konkurransesituasjonen i dagligvaremarkedet.

Matbutikkene i Norge er i dag fordelt på tre eiere som dominerer markedet. De tre største kjedene har en markedsandel på over 90 prosent, og det er historisk nesten umulig for utfordrere å etablere seg. Dette gir en svært skjev maktfordeling i næringskjeden.

Tilbakemeldinger fra våre medlemmer viser at kjedemakt gir usikkerhet og skaper stadig mer marginale vilkår for de ansatte bakover i næringen. Derfor er det avgjørende å ta grep for å sikre en bedre maktbalanse i verdikjeden for mat gjennom bedre tilsyn, større åpenhet og mer rettferdig fordeling av verdiene i hele kjeden.

Etableringshindringer for nye kjeder og butikker i mat- og drikkebransjen reduserer mangfoldet, svekker innovasjon og gir færre valgmuligheter til forbrukerne. Negative servitutter og eksklusive leieavtaler er et av mange etableringshindringer for nye butikker i Norge, og bidrar ytterligere til de skjeve maktforholdene i dagligvarebransjen.

I Negotias oppfatning er det viktig å begrense de store dagligvarekjedenes markedsdominans for å skape et rettferdig og godt dagligvaremarked i Norge. Negotia støtter derfor et forbud mot negative servitutter og eksklusive leieavtaler for dagligvarekjedene.

Med vennlig hilsen

Monica Paulsen
Forbundsleder